

**ՀԱՆՈՒՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՍԱՀՄԱՆԱԴՐԱԿԱՆ ԴԱՏԱՐԱՆԻ
ՈՐՈՇՈՒՄԸ**

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՈՒ ՎԵՐԱԿԱՌՈՒՑՄԱՆ ԵՎ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ԵՎՐՈՊԱԿԱՆ ԲԱՆԿԻ ՄԻՋԵՎ 2021 ԹՎԱԿԱՆԻ ՆՈՅԵՄԲԵՐԻ 24-ԻՆ ՍՏՈՐԱԳՐՎԱԾ «ԵՐԵՎԱՆԻ ԱՎՏՈՐՈՒՍՆԵՐԻ ԾՐԱԳԻՐ» ՎԱՐԿԱՅԻՆ ՀԱՄԱՁԱՅՆԱԳՐՈՒՄ ԱՄՐԱԳՐՎԱԾ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ՝ ՍԱՀՄԱՆԱԴՐՈՒԹՅԱՆԸ ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆՈՒԹՅԱՆ ՀԱՐՑԸ ՈՐՈՇԵԼՈՒ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ԳՈՐԾՈՎ

Քաղ. Երևան

25 փետրվարի 2022 թ.

Սահմանադրական դատարանը՝ կազմով. Ա. Դիլանյանի (նախագահող), Վ. Գրիգորյանի, Հ. Թովմասյանի, Ա. Թունյանի, Ա. Խաչատրյանի, Ե. Խունդկարյանի, Է. Շաթիրյանի, Ա. Պետրոսյանի, Ա. Վաղարշյանի,

մասնակցությամբ (գրավոր ընթացակարգի շրջանակներում)՝

ՀՀ կառավարության ներկայացուցիչ՝ ՀՀ տարածքային կառավարման և ենթակառուցվածքների նախարարի տեղակալ Ա. Սիմոնյանի,

համաձայն Սահմանադրության 168-րդ հոդվածի 3-րդ կետի, 169-րդ հոդվածի 3-րդ մասի, «Սահմանադրական դատարանի մասին» սահմանադրական օրենքի 23, 40 և 74-րդ հոդվածների,

դռնբաց նիստում գրավոր ընթացակարգով քննեց «Հայաստանի Հանրապետության ու Վերակառուցման և զարգացման եվրոպական բանկի միջև 2021 թվականի նոյեմբերի 24-ին ստորագրված «Երևանի ավտոբուսների ծրագիր»

վարկային համաձայնագրում ամրագրված պարտավորությունների՝ Սահմանադրությանը համապատասխանության հարցը որոշելու վերաբերյալ» գործը:

Կառավարությունն իր՝ 2021 թվականի դեկտեմբերի 23-ի N 2105-Ա որոշմամբ հավանություն է տվել «Հայաստանի Հանրապետության ու Վերակառուցման և զարգացման եվրոպական բանկի միջև 2021 թվականի նոյեմբերի 24-ին ստորագրված «Երևանի ավտոբուսների ծրագիր» վարկային համաձայնագիրը վավերացնելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի նախագծի վերաբերյալ Հայաստանի Հանրապետության կառավարության օրենսդրական նախաձեռնությանը և որոշել է այդ համաձայնագրում ամրագրված պարտավորությունների՝ Սահմանադրությանը համապատասխանության հարցով դիմել Սահմանադրական դատարան:

Գործի քննության առիթը Կառավարության՝ 2021 թվականի դեկտեմբերի 24-ին Սահմանադրական դատարան մուտքագրված դիմումն է:

Ուսումնասիրելով վարկային համաձայնագիրը, Կառավարության ներկայացուցչի գրավոր բացատրությունը և գործում առկա մյուս փաստաթղթերը՝ Սահմանադրական դատարանը **Պ Ա Ր Զ Ե Ց**.

1. Քննության առարկա վարկային համաձայնագիրը (այսուհետ՝ Համաձայնագիր) նպատակ է հետապնդում Վարկառուի ֆինանսական աջակցությամբ բարելավել Երևան քաղաքի հասարակական տրանսպորտի ցանցը և նվազեցնել օդի աղտոտվածությունը:

2. Համաձայնագիրը բաղկացած է նախաբանից, 6 հոդվածներից և երկու Հավելվածներից, որոնցից առաջինը նվիրված է Ծրագրի նկարագրությանը, երկրորդը՝ հատկացված վարկի ֆինանսական ծախսերի կատեգորիաներին և մասհանումներին: Երկրորդ Հավելվածն ունի ներդիր, որը սահմանում է կատեգորիաները, կատեգորիաներից յուրաքանչյուրին հատկացված վարկի գումարը և յուրաքանչյուր կատեգորիայի համար նախատեսված ծախսերի ֆինանսավորման տոկոսային արտահայտությունը:

3. Ըստ Համաձայնագրի՝ 2018 թվականի հոկտեմբերի 1-ի Ստանդարտ պայմանների բոլոր դրույթները ներառվում ու դառնում են կիրառելի Համաձայնագրի նկատմամբ նույն ուժով ու գործողությամբ, եթե դրանք ամբողջությամբ սահմանված լինեին Համաձայնագրում (այդ դրույթներն այսուհետ՝ Ստանդարտ պայմաններ) (Բաժին 1.01):

Ըստ Համաձայնագրի՝ Վերակառուցման և զարգացման եվրոպական բանկը (այսուհետ՝ Բանկ) տրամադրել է 5 000 000 եվրոյի դրամաշնորհային ֆինանսավորում Արևելյան Եվրոպայի էներգաարդյունավետության և շրջակա միջավայրի գործընկերության կողմից՝ աջակցելու Հայաստանի Հանրապետությանը Ծրագրի իրականացման գործում, ինչը ենթակա է կարգավորման Բանկի, Հայաստանի Հանրապետության և Ծրագրի իրականացման կազմակերպության միջև կնքված համաձայնագրով նախատեսված պայմաններով (Դրամաշնորհային համաձայնագիր). վերջինում ամրագրված պարտավորությունների՝ Սահմանադրությանը համապատասխանության հարցի վերաբերյալ Կառավարության դիմումը գտնվում է Սահմանադրական դատարանի վարույթում:

Քննության առարկա Համաձայնագրով Բանկը համաձայնում է Համաձայնագրով սահմանված պայմաններով և կարգով Հայաստանի Հանրապետությանը տրամադրել 20.000.000 եվրո գումար (Վարկ), Համաձայնագրի 2.02 Բաժնում սահմանված ֆինանսական պայմաններով. մասհանման նվազագույն գումարի չափը 2.000.000 եվրո է, կանխավճարի նվազագույն գումարի չափը՝ 2.000.000 եվրո, չեղարկման նվազագույն գումարի չափը՝ 2.000.000 եվրո: Վերջին հասանելիության ամսաթիվը Համաձայնագրի կնքման երրորդ տարին լրանալու օրն է, որը նաև Վարկի առաջին մարման և Տոկոսագումարի վճարման ամսաթիվն է կամ ավելի ուշ ընկնող ամսաթիվ, որին Բանկը կարող է համաձայնել Հայաստանի Հանրապետության հայտի հիման վրա և ծանուցել Հայաստանի Հանրապետությանը: Վարկի վերջին մարման ամսաթիվը 2036 թվականի հոկտեմբերի 16-ն է: Ծրագիրը նախատեսվում է ավարտել մինչև 2025 թվականի օգոստոսի 31-ը:

4. Համաձայնագրով Հայաստանի Հանրապետությունն ստանձնում է, մասնավորապես, հետևյալ պարտավորությունները.

4.1. սկսած Համաձայնագրի կնքման երրորդ տարին լրանալու օրվանից կամ անմիջապես դրանից հետո՝ յուրաքանչյուր տարվա ապրիլի 16-ին և հոկտեմբերի 16-ին մինչև 2036 թվականի հոկտեմբերի 16-ը, **մարտի** Վարկը 24 հավասարաչափ (կամ որքան հնարավոր է հավասարաչափ) կիսամյակային վճարումներով (Հոդված II, Բաժին 2.02, կետ «ե», ենթակետ 1),

4.2. չհակասելով Համաձայնագրի 2.02 Բաժնի «դ» կետում սահմանված դրույթներին՝ այն դեպքում, երբ Հայաստանի Հանրապետությունը մինչև Համաձայնագրի 2.02 Բաժնի «ե» կետով սահմանված՝ Վարկի առաջին մարման ամսաթիվը չի մասհանում վարկի ամբողջ գումարը, և Բանկը հետաձգում է Համաձայնագրի 2.02 Բաժնի ներքոհիշյալ «զ» կետով սահմանված Վերջին հասանելիության ամսաթիվը մինչև այն ամսաթիվը, որը Վարկի առաջին մարման ամսաթվից ավելի ուշ ընկած ամսաթիվ է, ապա Վարկի առաջին մարման ամսաթվին կամ դրանից հետո կատարված յուրաքանչյուր մասհանման գումար **բաշխել** մարման համար հավասար մասնաբաժիններով՝ Վարկի մարման տարբեր ամսաթվերի միջև, որոնք ընկնում են այդ մասհանման ամսաթվից հետո (անհրաժեշտության դեպքում Բանկի հետ ճշտելով նշված ձևով բաշխված գումարները՝ յուրաքանչյուր դեպքում ամբողջ թվեր ստանալու համար). Բանկը ժամանակ առ ժամանակ ծանուցում է Հայաստանի Հանրապետությանն այդ բաշխումների մասին (Հոդված II, Բաժին 2.02, կետ «ե», ենթակետ 2),

4.3. **վճարել** պարտավճար տարեկան 0.5% չափով (Հոդված II, Բաժին 2.02, կետ «է»),

4.4. սկսած Վարկի առաջին մարման ամսաթվից՝ յուրաքանչյուր տարվա ապրիլի 16-ին և հոկտեմբերի 16-ին, **վճարել** Վարկը Լողացող տոկոսադրույքով, և չհակասելով վերոհիշյալին՝ Հայաստանի Հանրապետությունը կարող է ինչպես վարկի ամբողջ գումարի, այնպես էլ դրա ցանկացած մասնաբաժնի համար, որն այդ պահի դրությամբ վճարված չէ, որպես Լողացող տոկոսադրույքով տոկոսագումարի վճարման այլընտրանք ընտրել վճարման համար Ֆիքսված տոկոսա-

դրույքը՝ վարկի այդ մասնաբաժնի համար՝ Ստանդարտ պայմանների 3.04 բաժնի «գ» կետին համապատասխան՝ պայմանով, որ Համաձայնագրի 2.02 Բաժնի «ը» կետի նպատակով՝ Վարկի մայր գումարը Լողացող տոկոսադրույքից անցման դեպքում պակաս չի լինի, քան 2 000 000 եվրոն (Հոդված II, Բաժին 2.02, կետեր «դ», «ե1») և «ը»),

4.5. բացի Ստանդարտ պայմանների IV և V հոդվածներով սահմանված ընդհանուր հանձնառություններից, եթե Բանկն այլ բան չի նախատեսում, ապա Ծրագրի իրականացման կազմակերպության համար, Իրականացման համաձայնագրի համաձայն, հասանելի դարձնել Վարկի միջոցները, իրացնել Իրականացման համաձայնագրով Հայաստանի Հանրապետությանը վերապահված իրավունքներն այնպես, որ պաշտպանի Հայաստանի Հանրապետության և Բանկի շահերը, համապատասխանի Համաձայնագրի դրույթներին, իրականացնել այն նպատակները, որոնց համար Վարկը տրամադրվել է: **«Իրականացման համաձայնագիր»** նշանակում է Համաձայնագրի ամսաթվով կամ դրան մոտ ամսաթվով թվագրված՝ Հայաստանի Հանրապետության, Քաղաքապետարանի և Ծրագրի իրականացման կազմակերպության միջև պատշաճ գրավոր ձևով կնքված համաձայնագիր, համաձայն որի՝ Հայաստանի Հանրապետությունը Ծրագրի իրականացման կազմակերպության համար հասանելի կդարձնի Վարկի միջոցները (Հոդված III, Բաժին 3.01, կետեր «ա» և «բ»),

4.6. բացի Ստանդարտ պայմանների IV և V հոդվածներով սահմանված ընդհանուր հանձնառություններից, եթե Բանկն այլ բան չի նախատեսում, ապա **չփոխանցել** Իրականացման համաձայնագրի որևէ դրույթի իրականացումը, դրանցում փոփոխություններ **չկատարել**, դրանք չեղյալ **չհայտարարել** և **չիրաժարվել** դրանցից՝ բացառությամբ այն դեպքերի, երբ Բանկն այլ բան է նախատեսում (Հոդված III, Բաժին 3.01, կետ «գ»),

4.7. բացի Ստանդարտ պայմանների IV և V հոդվածներով սահմանված ընդհանուր հանձնառություններից, եթե Բանկն այլ բան չի նախատեսում, ապա **ապահովել**, որ Ծրագրի իրականացման կազմակերպությունը կատարի Ծրագրի համաձայնագրով իր ստանձնած բոլոր պարտականությունները, ներառյալ,

առանց բացառության, իր այն պարտականությունները, որոնք վերաբերում են հետևյալին՝

1) ծրագրի իրականացման գրասենյակի գործունեության ապահովում՝ Ծրագրի համաձայնագրի 2.03 բաժնով նախատեսված կարգով,

2) ծրագրի ապրանքների, աշխատանքների և ծառայությունների գնում՝ Ծրագրի համաձայնագրի 2.04 բաժնով նախատեսված կարգով,

3) բնապահպանական և սոցիալական խնդիրներ՝ Ծրագրի համաձայնագրի 2.05 բաժնով նախատեսված կարգով,

4) Ծրագրի իրականացմանն աջակցելու համար խորհրդատուների ներգրավում և նրանց ծառայությունների օգտագործում,

5) Ծրագրին վերաբերող հարցերի և Ծրագրի իրականացման կազմակերպության գործունեության վերաբերյալ հաշվետվությունների պատրաստում և ներկայացում՝ Ծրագրի համաձայնագրի 2.06 բաժնով նախատեսված կարգով,

6) գործընթացների իրականացում, փաստաթղթերի և հաշիվների վարում, ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստում, աուդիտ և ներկայացում Բանկ, ինչպես նաև Ծրագրի կամ Ծրագրի իրականացման կազմակերպության գործունեության վերաբերյալ ցանկացած այլ համապատասխան տեղեկատվության տրամադրում Բանկին՝ Ծրագրի համաձայնագրի 3.01 բաժնով նախատեսված կարգով,

7) Ծրագրի և Ծրագրի իրականացման կազմակերպության ֆինանսական և գործառնական կողմերի վերաբերյալ բոլոր վավերապայմանների պահպանում՝ Ծրագրի համաձայնագրի 3.02, 3.03, 3.04 և 3.05 բաժիններով նախատեսված կարգով (<Ողված III, Բաժին 3.01, կետ «դ»),

4.8. բացի Ստանդարտ պայմանների IV և V հոդվածներով սահմանված ընդհանուր հանձնառություններից, եթե Բանկն այլ բան չի նախատեսում, ապա Նոր-Նորքում առկա պահեստի շուրջ սանիտարական պահպանության գոտու (ՍՊԳ) հարկադիր կիրառման և հարակից հողերի օտարման և տարաբնակեցման ազդեցությունների դեպքում նախքան որևէ այդպիսի ազդեցությունների ի հայտ գալը, Բանկի համար ընդունելի պայմաններով և ձևաչափով **մշակել և**

Կիրառել վերաբնակեցման ծրագիր, որը պետք է ստուգվի և հաստատվի Բանկի կողմից՝ Բանկի համար ընդունելի պայմաններով և ձևաչափով Ավարտի հաշվետվության միջոցով (Հոդված III, Բաժին 3.01, կետ «ե»),

4.9. բացի Ստանդարտ պայմանների IV և V հոդվածներով սահմանված ընդհանուր հանձնառություններից, եթե Բանկն այլ բան չի նախատեսում, ապա **երաշխավորել**, որ Քաղաքապետարանը Բանկի համար ընդունելի պայմաններով և դրույթներով հաստատել է, որ ունի բավարար առկա պահեստային հնարավորություններ՝ ապահովելու Ծրագրի կողմից ֆինանսավորվող ավտոբուսային պարկի շահագործման և սպասարկման շարունակականությունը միջանկյալ ժամանակահատվածում, մինչև Նոր-Նորքի նոր դեպոյի կամ այլ պահեստային օբյեկտները շահագործման կհանձնվեն (Հոդված III, Բաժին 3.01, կետ «գ»),

4.10. բացի Ստանդարտ պայմանների IV և V հոդվածներով սահմանված ընդհանուր հանձնառություններից, եթե Բանկն այլ բան չի նախատեսում, ապա **ձեռնարկել** կամ **ապահովել** բոլոր այն լրացուցիչ միջոցառումների ձեռնարկումը, որոնք անհրաժեշտ են Ծրագիրն ավարտին հասցնելու նպատակով բավարար միջոցներ ներգրավելու համար (Հոդված III, Բաժին 3.01, կետ «է»),

4.11. ոչ մի մասհանում **չկատարել** մինչև Վարկի համաձայնագրի ստորագրման ամսաթիվը կատարված ծախսերի մասով՝ բացառությամբ այն դեպքերի, երբ մասհանումները՝ ընդհանուր գումարով, որը չի գերազանցում Վարկի ընդհանուր գումարի 20%-ը, կարող են արվել Ծրագրի առնչությամբ՝ նախքան Վարկի համաձայնագրի ստորագրման ամսաթիվը կատարված ծախսերի հաշվին, սակայն Քաղաքապետարանի համար մոտավորապես 100 միավոր ժամանակակից, 12 մետրանոց, ցածր հատակով, ՍԲԳ աշխատող ավտոբուսների ձեռքբերման պայմանագրի ստորագրման ամսաթվից հետո (Հավելված 2, կետ 2):

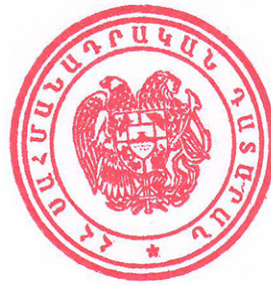
Ելնելով գործի քննության արդյունքներից և ղեկավարվելով Սահմանադրության 168-րդ հոդվածի 3-րդ կետով, 170-րդ հոդվածի 1-ին և 4-րդ մասերով, «Սահմանադրական դատարանի մասին» սահմանադրական օրենքի 63, 64 և 74-րդ հոդվածներով՝ Սահմանադրական դատարանը **Ո Ր Ո Շ Ե Ց** .

1. «Հայաստանի Հանրապետության ու Վերակառուցման և զարգացման եվրոպական բանկի միջև 2021 թվականի նոյեմբերի 24-ին ստորագրված «Երևանի ավտոբուսների ծրագիր» վարկային համաձայնագրում ամրագրված պարտավորությունները համապատասխանում են Սահմանադրությանը:

2. Սահմանադրության 170-րդ հոդվածի 2-րդ մասի համաձայն՝ սույն որոշումը վերջնական է և ուժի մեջ է մտնում հրապարակման պահից:

ՆԱԽԱԳԱՀՈՂ

25 փետրվարի 2022 թվականի
ՍԴՈ-1633

Ա. ԴԻԼԱՆՅԱՆ